

***Photographic Treatment* ©**
Handleiding foto-interventie voor ouderen met dementie.

Photographic Treatment © heeft als doel het welzijn van ouderen met dementie positief te stimuleren door middel van therapeutisch gebruik van fotografie.

Photographic Treatment © is door beeldend kunstenaar Laurence Aëgerter in opdracht van Stichting Art in Societies ontwikkeld en gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek. Met dit project sluit Aëgerter aan bij onderzoek naar het therapeutisch gebruik van foto's bij ouderen met dementie.

De foto-interventie is gericht op creatieve associaties in plaats van op het geheugen. Hierdoor voelt de oudere zich veilig en blijft de eigenwaarde intact. Beeldend associëren is een krachtig middel om de hersenactiviteit te stimuleren. Het proces van verbindingen leggen tussen twee beelden vraagt specifieke cognitieve functies die een appèl doen op associatieve creativiteit en fantasie.

De foto-interventie voor ouderen met dementie heeft ook een positieve invloed op de stemming van mensen met dementie.

Doelgroep

Voor mensen met beginnend tot matige dementie.
Groepsfoto-interventie maximaal 12 deelnemers.

Materiaal

- 100 fotoblokken (15 x 10 x 0,5 cm) met zwart-wit foto's
- 5 boeken *Photographic Treatment* ©
- handleiding

Website: www.photographictreatment.com

Email: mail@photographictreatment.com

De foto-interventie

Vorbereitung

Selecteer van tevoren enkele voorbeelden van combinaties die je makkelijk kan uitleggen. Zorg ervoor dat je verschillende soorten combinaties laat zien: combinaties gebaseerd op vorm (Italiaans ijsje en wenteltrap) of vlakverdeling en combinaties gebaseerd op een inhoudelijke relatie (bv. vóór en na: rups en vlinder) of een abstracte overeenkomst (bijv. hangen als onderwerp: de bergbeklimmer en de Afrikaanse oorbel).

Zorg dat je een plattegrond hebt getekend met de zitplaats en naam van alle deelnemers, mocht je ze niet allemaal kennen. Probeer zo veel mogelijk mensen bij hun naam te noemen gedurende de activiteit.

De uitvoering

- **Introductie**
Ga ergens staan waar iedereen je goed kan zien en horen. Vertel aan de deelnemers over het doel van de activiteit: hersenen stimuleren en genieten van mooie foto's.
Geef een paar voorbeelden van verschillende soorten tweeluiken (zie Voorbereiding).
- **Verdeel na de introductie de blokken over de tafel.**
Zorg ervoor dat de deelnemers ze recht van voren kunnen bekijken en dat ze allemaal gelijkmatig verdeeld zijn onder de deelnemers.
- **Vraag de deelnemers zo veel mogelijk te schuiven met de fotoblokken dat is dé manier om een kloppende combinatie te vinden.**
Dit houdt in dat je veel blokken fysiek naast elkaar zal moeten plaatsen om hen de combinaties uit te laten proberen.
- **Ga langs alle deelnemers individueel en help ze bij het maken van hun eigen combinatie(s).**
Laat de deelnemers vertellen waarom ze bepaalde beelden hebben gecombineerd. Als de combinaties interessanter kunnen, kun je zeggen dat het een heel goed vertrekpunt is, maar dat ze kunnen blijven zoeken naar iets dat nog beter is. Herhaal voorbeelden van de introductie en help de deelnemer met verder zoeken. Als iemand er erg goed in is en naast iemand zit die er meer moeite mee blijkt te hebben, kun je hen vragen samen te werken. Hoe meer interactie tussen de deelnemers, hoe beter.
- **Vraag of de gevonden combinaties in de groep getoond mogen worden en leg apart (bv. bij de plek waar de introductie is gegeven).**
- **Nabespreking**
Sta weer bij de plek waar de introductie is gegeven. Vraag om ieders aandacht en vertel dat iedereen mooie combinaties gevonden heeft. Start bij een deelnemer, benoem en complimenteer de maker. Vraag hem/haar om de combinatie te beschrijven. Als de persoon er niet in slaagt zich voldoende uit te drukken, formuleer dan namens die persoon of herhaal wat er gezegd is. Laat de combinatie kort rondom de tafel zien zodat iedereen het goed kan zien.
Bespreek liefst minstens een combinatie per deelnemer.
Als er nog een tweede ronde mogelijk is, hussel de foto's door elkaar en verdeel opnieuw onder de deelnemers. Motiveer de deelnemers om nog betere resultaten te maken.

Algemene tips

- Zorg ervoor dat iedereen je goed kan zien en horen zowel tijdens de introductie als tijdens de activiteit en de nabespreking.
- Doe de introductie met weinig woorden en praat zo rustig mogelijk; de informatie wordt trager verwerkt bij mensen met dementie. Wees niet bang om te herhalen.
- Controleer of de deelnemers begrijpen wat de bedoeling is.
- Sta niet naast een deelnemer, dat veronderstelt haast, ga liever naast de deelnemer zitten.
- Probeer meteen in te gaan op gevonden combinaties, want even later is de

- deelnemer het misschien weer vergeten.
- Geef de deelnemer de tijd om te reageren.
- Geef veel aanmoedigingen en zo veel mogelijk complimenten. Het is belangrijk dat de deelnemer zich op zijn/haar gemak voelt.
- Vertel dat iedereen dit kan. Je hoeft niet per se creatief te zijn om combinaties te kunnen maken. Het is niet makkelijk, maar oefening baart kunst.

Variaties in de groepsactiviteit

- Vraag de deelnemers om hun combinaties een titel te geven.
- Noem zelf een titel en vraag de deelnemers op zoek te gaan naar combinaties die kunnen dienen als illustratie voor een klein verhaaltje. Bij de titel 'De verleiding' zou bijvoorbeeld de foto van een moeder en een kitten plus de foto van kibbeling in een plastic bakje een verhaal kunnen opleveren.

Zo kunnen nog veel meer variaties bedacht worden.